

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
відділу поліції № 3 Харківського районного управління поліції № 1
Головного управління Національної поліції в Харківській області**

24.11.2025

м. Харків, 2025 рік

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 24.11.2025 групою НПМ здійснено відвідування відділу поліції № 3 Харківського районного управління № 1 Головного управління Національної поліції в Харківській області (далі – відділ поліції).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Владислав Віталійович Лисаков, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Андрій Михайлович Бохвалов, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Анастасія Євгенівна Романова, представниця громадськості.

Відвідування проведено в присутності Бердіної Крістіни Павлівни, старшого інспектора з дотримання прав людини (далі – інспектор).

Членам групи НПМ забезпечено безперешкодний доступ до всіх приміщень відділу поліції та ознайомлення з необхідною документацією.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування відділу поліції здійснено 19.01.2022, за результатом чого виявлено наступні порушення прав:

на захист від катувань, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання;

на охорону здоров'я;

на професійну правничу допомогу;

на захист персональних даних.

Слід зазначити, що виявлені порушення під час попереднього відвідування виконані частково.

Загальна інформація.

Відділ поліції розташований за адресою: вулиця Дніпровська, 211, місто Мерефа, Харківська область.

Керівництво: Антон Ігорович Федоров – начальник відділу поліції, підполковник поліції.

Перед центральним входом у будівлю відділу поліції розміщено стенд з наступною інформацією: перелік закладів охорони здоров'я, де здійснюється видача препаратів замісної підтримувальної терапії; перелік центрів та установ, які надають послуги антиретровірусної терапії та замісної підтримувальної терапії в Харківській області; порядок звернення до інспектора і контактний

номер телефону; порядок звернення до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини і відповідні способи зв'язку (фото 1).

Вхід до відділу поліції обладнаний пандусом, який завершується механічною конструкцією (фото 2). Ця конструкція справна і використовується за потреби.

Всередині будівлі відділу поліції розміщено стенд з інформацією про керівництво Міністерства внутрішніх справ України, Національної поліції України, Головного управління Національної поліції в Харківській області, Харківського районного управління поліції № 1, відділу поліції і графіки особистого прийому громадян (фото 3). Також у цьому приміщенні в доступному для громадян місці встановлено скриню для заяв, скарг і пропозицій.

У холі першого поверху відділу поліції обладнаний контрольно-пропускний пункт, в якому розміщено пост працівника, який здійснює реєстрацію осіб і забезпечує пропускний режим.

На першому поверсі будівлі відділу поліції обладнано сім кімнат для затриманих, кімнату для проведення слідчих дій (фото 4), приймальню громадян (фото 5). Останні два приміщення обладнані меблями та інвентарем згідно з підзаконними нормативно-правовими актами.

Керівництво відділу поліції повідомило групу НПМ про неможливість облаштування окремої кімнати для конфіденційного побачення затриманої особи із захисником, а тому кімната для проведення слідчих дій додатково використовується як таке приміщення. За твердженням керівництва відділу поліції, камера відеоспостереження, обладнана у цій кімнаті, не фіксує звук, а працівники відділу поліції при проведенні слідчих дій використовують нагрудні камери для повної фіксації відео- та звукового матеріалу. Меблі, розміщені в цьому приміщенні, зафіксовані.

У відділі поліції камери відеоспостереження облаштовано на його території, у черговій частині, приймальні громадян, кімнаті для проведення слідчих дій, коридорах, поруч з контрольно-пропускним пунктом та інших приміщеннях. Відвідувачі, затримані і доставлені особи повідомленні про здійснення відеофіксації інформаційними табличками при вході до відділу поліції, а також в інших приміщеннях. Згідно з положеннями Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 18.12.2018 № 1026, передбачено можливість архівації даних за період не менше 30 діб.

У відділі поліції облаштовано санітарно-гігієнічне приміщення для маломобільних груп населення (фото 6).

Членами групи НПМ встановлено, що укриття знаходиться приблизно за 50 м від відділу поліції. На всіх поверхах будівлі відділу поліції розміщено вогнегасники та плани евакуації.

Бригада швидкої допомоги приїжджає на виклик упродовж 10 хвилин. У приміщенні чергової частини зберігається нова універсальна аптечка, що містить необхідні ліки та засоби для надання домедичної допомоги.

Працівники відділу поліції ведуть таку документацію: журнал інформування центрів з надання безоплатної правничої допомоги затриманим; журнал реєстрації надання медичної допомоги особам, які перебувають в органі (підрозділі) поліції; журнал обліку доставлених, відвідувачів та запрошених; журнал обліку осіб, яких поміщено до кімнати для затриманих, книга приймання-здавання чергування. Ця документація відповідає формам, затвердженим у національному законодавстві.

При вивченні змісту журналу обліку осіб, яких поміщено до кімнати для затриманих, з'ясовано, що з 2021 року до цих приміщень затримані особи не були поміщені.

При вивченні змісту журналу реєстрації надання медичної допомоги особам, які перебувають в органі (підрозділі) поліції, встановлено, що з 19.03.2025 року випадків надання медичної допомоги не зареєстровано.

Працівниками відділу поліції вживаються заходи щодо належного щоквартального інформування центрів з надання безоплатної правничої допомоги.

Дорученням тимчасово виконуючого обов'язки начальника відділу поліції інспектора утверджено як відповідальну особу за перебування затриманих та доставлених до відділу поліції, а також регламентовано, що в разі його відсутності з причин відпустки, відрядження чи хвороби обов'язки такої особи виконуватиме інспектор сектору моніторингу відділу поліції. У ході спілкування з інспектором встановлено його обізнаність із положеннями статей 212 та 213 Кримінального процесуального кодексу України.

Інспектором заповнюються картки затриманих, що містять, зокрема, відомості про всі дії, що здійснювалися за участю затриманої особи, анкети опитування затриманих осіб та анкети опитування поліцейських, які затримали осіб.

У відділі поліції проводяться щотижневі комісійні обстеження службових приміщень з метою виявлення та вилучення сторонніх предметів, що можуть бути засобами катування або неналежного поводження із затриманими, доставленими і взятими під варту особами. Згідно з актами, дослідженими групою НПМ, фактів наявності сторонніх предметів у цих кабінетах не виявлено.

Усі службові кабінети відділу поліції позначені номерами, посадами, прізвищами, іменами працівників, що в них працюють (фото 7). Під час огляду групою НПМ цих приміщень сторонніх та примусово утримуваних осіб, а також предметів, що можуть бути застосовані для катування чи психологічного тиску, не виявлено.

У функціональних обов'язках працівників відділу поліції передбачено пункт про обов'язковість дотримання вимог пункту 3 Європейської конвенції з

прав людини та статті 10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Скарг щодо неналежного поводження із доставленими, затриманими, арештованими особами на адресу відділу поліції не надходило. Фактів заподіяння тілесних ушкоджень або насильницької смерті особам зазначеної категорії під час їх перебування у відділі поліції не встановлено.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на захист від катування або нелюдського чи такого, що принижує гідність, поводження або покарання (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, частина перша статті 28 Конституції України)

1. У порушення підпункту 1 пункту 1 розділу VII Інструкції з організації діяльності чергової служби в Національній поліції України, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 23.05.2017 № 440 (далі – Інструкція), у відділі поліції кімнати для затриманих не обладнані відповідно до національних та міжнародних стандартів (фото 8).

Довготривале утримання затриманих осіб без їхнього поміщення до обладнаних кімнат для затриманих створює ризики їх утримання в умовах несвободи під контролем працівників відділу поліції у непередбачений законом спосіб, незабезпечення необхідним харчуванням, питною водою, вільним доступом до туалету тощо.

Порушення права на охорону здоров'я (стаття 25 Загальної декларації прав людини, стаття 12 Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права, стаття 13 Європейської соціальної хартії, стаття 49 Конституції України, статті 18, 23 Закону України «Про Національну поліцію»).

2. Відповідно до пункту 14 частини першої статті 23 Закону України «Про Національну поліцію» визначено, що поліція відповідно до покладених на неї завдань вживає всіх можливих заходів для надання домедичної допомоги особам, які постраждали внаслідок кримінальних чи адміністративних правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в ситуації, небезпечній для їхнього життя чи здоров'я.

У порушення положень частини першої статті 12 Закону України «Про екстрену медичну допомогу» та Порядку підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які зобов'язані надавати медичну допомогу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.11.2012 № 1115, не всі працівники відділу поліції пройшли підготовку щодо володіння знаннями і практичними навичками надання домедичної допомоги та отримали відповідне посвідчення, що свідчить про потребу в проведенні додаткових навчань з цієї тематики для особового складу.

Інші порушення.

3. При вивченні змісту журналу інформування центрів з надання безоплатної правничої допомоги затриманим з'ясовано, що його ведуть неповно, а саме: графи «Дата, час та підстави затримання» і «Дата час прибуття адвоката» не завжди заповнюються.

Наприклад, під порядковим номером 37 позначено, що громадянин Б. був затриманий у порядку статті 208 Кримінального процесуального кодексу України, проте в цей документ не внесено дату і час такого затримання. Також у цьому випадку відображено, що о 16:00 02.09.2025 було повідомлено центр з надання безоплатної правничої допомоги про цей випадок затримання, однак графа «Дата і час прибуття адвоката» пуста.

Іншим прикладом є запис під порядковим номером 41, з якого відомо, що про затримання громадянина Я. центр з надання безоплатної правничої допомоги повідомлено о 20:52 24.10.2025, проте не внесено відомості в графу «дата і час прибуття адвоката».

ІІІ. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Головному управлінню Національної поліції України в Харківській області, Харківському районному управлінню поліції № 1 Головного управління Національної поліції України в Харківській області, відділу поліції відповідно до їхньої компетенції:

1. Організувати належний розгляд наданих рекомендацій та забезпечити дієвий контроль за станом усунення виявлених порушень прав людини, а також причин і умов, що їм сприяють.

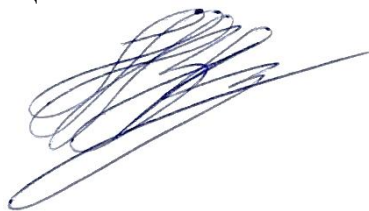
2. Обладнати щонайменше дві кімнати для затриманих відповідно до національних і міжнародних стандартів.

3. Організувати проведення навчання з надання домедичної допомоги для працівників відділу поліції.

4. Вжити заходів щодо подальшого повного ведення журналу інформування центрів з надання безоплатної правничої допомоги затриманим.

Додаток: фототаблиця на 2 арк.

Керівник групи НПМ:
головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України
з прав людини

Владислав ЛИСАКОВ

ФОТОТАБЛИЦЯ ДО ЗВІТУ

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

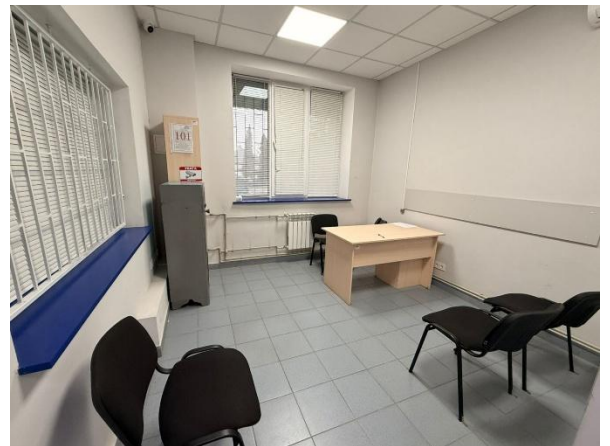

Фото 5

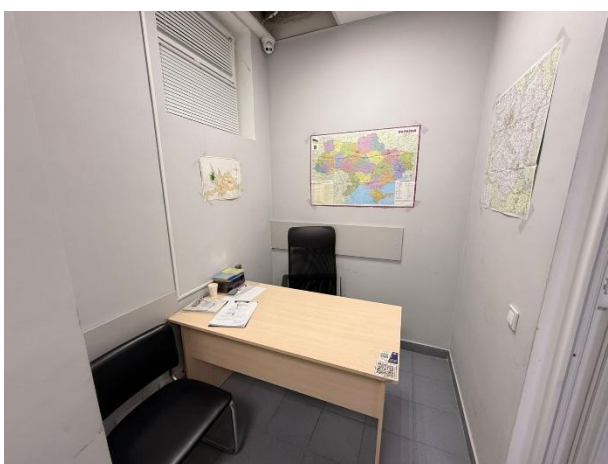

Фото 6

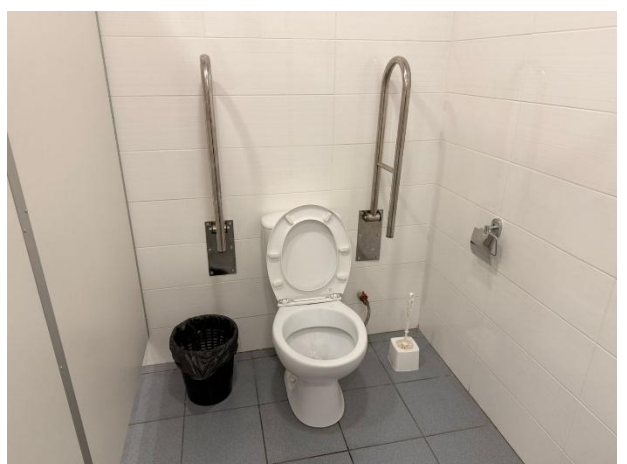

Фото 7

Фото 8

